

**Verzameling der zangstukken bekroond door de Koninklyke
Maetschappy van Fraeie Konsten en Letterkunde te Gent, den
18 van Weimaend 1816 : Recueil des cantates couronnées par
la Société Royale des Beaux Arts et de Littérature à Gand, le
18 juin 1816**

<https://hdl.handle.net/1874/35388>

7

gje

VERZAMELING

DER

ZANGSTUKKEN

BEKROOND DOOR DE KONINKLYKE MAETSCHAPPY

VAN FRAEIE KONSTEN EN LETTERKUNDE

TE GENT,

DEN 18 VAN WEIMAEND 1816.

RECUEIL

DES

CANTATES

COURONNÉES PAR LA SOCIÉTÉ ROYALE

DES BEAUX ARTS ET DE LITTÉRATURE

A GAND,

LE 18 JUIN 1816.

A GAND,

Chez P. F. DE GOESIN-VERHAGHE, Imprimeur de la
Société, rue Hautport n° 37.

*UITTREK uit het Verslag gedaen aen de
koninglyke Maetschappy der Fraeie Kon-
sten en Letterkunde te Gent, over de stukken
ter mededinging in 1816 ingeleverd.*

Het eerste en uitmuntendste der weldaden van den zegeprael van WATERLOO, was de onafhankelijkheid van ons Vaderland. Nimmer scheen eene omstandigheid aen het Genootschap gunstiger om de Konsten uittenoodigen tot het vereeuwigen, in hunne edele voortbrengsels, der gevolgen van dien glorieryken Veldslag. 'T was in die vaderlandsche inzichten dat het Voorschrift der mededinging door het Genootschap werd uitgezonden; thans mag het zich verblyden de opgevatte hoop ten deele vervold te hebben gezien.

DICHTKUNDE.

De nederduitsche Zangstukken, ten getalle van vyftien, en de fransche ten getalle van veertien, hebben de eerste ter beoordeeling voorgesteld geweest. De fraeiheid van een groot getal diër stukken, doet beklagen dat het Genootschap, ingevolge deszelfs wetten, slechts de bekroonde Dichtwerken in 't licht hebbe kunnen geven.

De Prys, voor het nederduitsch Zangstuk voorgesteld, is toegewezen aen MEVROUW CATH. WILHEL. BILDERDYK, te Amsterdam.

De *accessit* aen M^r JOH. BOSSCHA, Hoogleeraer der latynsche Letterkunde, te Amsterdam.

De vereerlykende melding aen Mejuffr. PETRONELLA MOENS, te 's Gravenhage, en aen Mr PIETER RUTGER FEITH, lid van het Gerechtshof te Almelo.

De Prys voorgesteld voor het fransch Zangstuk, is toegewezen aen Mr PHIL. LESBROUSSART, van Gent, eertyds Hoogleeraer der Letterkunde, eenen der Opstellers van den algemeinen nederlandschen courant, te Brussel.

De *accessit* aen Mr PIETER LEBROCQUY, van Gent, student in rhetorica, in het koninglyk Collegie dezer stad.

De vereerlykende melding aen Mejuffr. C. S. HUGO DE RAVESCHOT, te Brussel.

*EXTRAIT du Rapport fait à la Société
Royale des Beaux Arts et de Littérature
à Gand, sur les morceaux présentés au
Concours de 1816.*

LE premier et le plus signalé des bienfaits de la victoire de WATERLOO, fut l'indépendance de notre Patrie. Jamais circonstance ne parut plus favorable à la Société, pour faire un appel aux Arts, et les inviter à consacrer, dans leurs nobles Productions, les résultats de cette immortelle Journée. Ce fut dans ces vues patriotiques qu'elle publia le Programme de son Concours; elle peut se féliciter aujourd'hui d'avoir vu se réaliser en partie, les espérances qu'elle avait conçues.

POÉSIE.

Les Cantates flamandes au nombre de quinze, et les Cantates françaises au nombre de quatorze, ont été les premières soumises à la discussion. Le mérite d'un grand nombre de ces morceaux, fait regretter que la Société, conformément à ses statuts, n'ait pu livrer à l'impression que les Poèmes couronnés.

Le prix proposé pour la Cantate flamande a été décerné à Madame CATH. WILHEL. BILDERDYK, à Amsterdam;

L'accessit à M^r JOH. BOSSCHA, professeur de littérature latine, à Amsterdam;

La mention honorable a été accordée à Madame PETRONILLE MOENS, à La Haye; et à Mr PIERRE RUTGER FEITH, juge au Tribunal d'Almelo.

Le prix proposé pour la Cantate française a été adjugé à Mr PHILIPPE LESBROUSSART, de Gand, ancien professeur de belles-lettres, l'un des rédacteurs de la gazette générale des Pays-Bas, à Bruxelles.

L'accessit à Mr PIERRE LEBROCQUY, de Gand, élève en rhétorique au Collège royal de cette ville;

La mention honorable a été accordée à Mad^{elle} C. S. HUGO DE RAVESCHOT, à Bruxelles.

MUZYK.

Zeven mededingers hebben om den Prys van het Muzyk gedongen: alle de stemmen hebben zich vereenigd om dien toe te wyzen aen Mr VERHEYEN, van Gent, die het fransch Zangstuk in muzyk heeft gesteld, en aen Mr P. J. SUREMONT, van Antwerpen, die zich op het nederduitsch Zangstuk heeft geoeffend.

Een *accessit* is toegewezen aen M^r CH. GILDEMYN, orgelist van O. L. V. te Brugge, voor zyn muzyk op het fransch Zangstuk.

SCHILDERKONST.

Twee Schetsen hebben ter mededinging gezonden geweest. In het een diër stukken, 't welk zinnebeeldig is, herkent men bekwaemheid, en de schikkingen eener gelukkige verbeeldingskracht; doch het vereenigt niet genoegzaam de hoedanigheden door het Genootschap vereischt. Aen dat stuk is eene vereerlykende melding vergund; het heeft voor zinspreuk: *Tout à la gloire des Héros.*

BOUWKUNDE.

Het voorwerp van den Prys der Bouwkunde, was een Gedenkstuk op te rechten ter glorie van de Helden gesneuveld voor het Vaderland: eene Grafnaeld van M^r FR. FLORENT, van Ath, heeft geschenen het meest aen de wenschen van 't Genootschap te voldoen, 't welk, ten blyke zyner voldoening, den zelve eenen Eerpenning heeft toegewezen.

BEELDHOUW- PRINT- EN TEEKENKUNDE.

Het Genootschap had tot voorwerp van den Prys der Beeldhouwkunde voorgesteld een Gedenkteeken in gebakken aerde, of afgegoten in plaester; en voor den Prys der Printkunde de afteekening eener schets van eenen Gedenkpenning; er hebben zich geene mededingers aangeboden.

Gent, 18 van Weimaend 1816.

De vaste Geheimschryver.

J. B. F. DE BAST.

MUSIQUE.

Sept Concurrents se sont disputé le Prix de la Composition musicale: toutes les voix se sont réunies pour décerner la palme à MM. VERHEYEN, de Gand, qui a mis en Musique la Cantate française, et P. J. SUREMONT, d'Anvers, qui s'est exercé sur la Cantate flamande.

Un *accessit* a été décerné à Mr. CH. GILDEMYN, organiste de N. D. à Bruges, pour sa Composition musicale sur la Cantate française.

PEINTURE.

Deux Esquisses ont été présentées au Concours. Dans l'un de ces morceaux, qui est allégorique, on reconnaît du talent, et les combinaisons d'une imagination heureuse; cependant il ne réunit point, à un degré suffisant, les qualités que la Société exigeait. Mention honorable a été accordée à ce morceau portant pour devise: *Tout à la gloire des Héros.*

ARCHITECTURE.

Un Monument à élever à la gloire des Héros immolés pour la Patrie, était le sujet du Prix d'Architecture: un Obélisque de M^r FR. FLORENT, d'Ath, a paru le plus se rapprocher des intentions de la Société, qui, pour marque de sa satisfaction, lui a décerné une Médaille d'honneur.

SCULPTURE, GRAVURE ET DESSIN.

La Société avait proposé pour le sujet du Prix de Sculpture, un Monument en terre cuite ou jeté en plâtre; et pour celui de Gravure, le Dessin d'un projet de Médaille; il ne s'est point présenté de Concurrents.

Gand, ce 18 Juin 1816.

Le Secrétaire perpétuel.

J. B. F. DE BAST.

De Eerpenningen den Overwinnaren toegeschikt, hebben op den eenen kant het zinnebeeld aller Konsten; het opschrift wyst aen het Genootschap 't welk de zelve aenmoedigt; het onderopschrift den dag der uitdeeling der Pryzen.

Op de wederzyde leest men de volgende byschriften :

1° *Op den genen aen Joff. BILDERDYK toegewezen :*

NOBILISSIMÆ
MUSARUM ALUMNÆ
CATH. WILH. BILDERDYK
HAGÆ COMITENSI
QUOD
RELATAM AD WATERLOO DE GALLIS VICTORIAM
FELICI CARMINE
CELEBRAVIT.

2° *Aen Mr BOSSCHA :*

HUMANISSIMO
VIRO
JOH. BOSSCHA
QUOD
REL. AD WATERLOO DE GALL. VICT.
CONCINNO CARMINE
CELEBRAVIT.

3° *Aen Mr LESBROUSSART :* | 3° *A Mr LESBROUSSART :*

PRESTANTISSIMO
VIRO
PHILIP. LESBROUSSART
GANDAVENSI
QUOD
REL. AD WATERLOO DE GALL. VICT.
FELICI CARMINE
CELEBRAVIT.

Les Médailles destinées aux Vainqueurs, portent d'un côté l'emblème de tous les Arts; la légende désigne la Société qui les encourage; l'exergue la date de la distribution des Prix.

Sur le revers des Médailles on lit les inscriptions suivantes :

1° *Sur celle décernée à Mad. BILDERDYK :*

4° Aen Mr LEBROCQUY : | 4° A Mr LEBROCQUY :

OPTIMÆ SPEI ADOLESCENTI
PETRO LEBROCQUY
GANDAVENSI
QUÒD
REL. AD WATERLOO DE GALL. VICT.
CONCINNO CARMINE
CELEBRAVIT.

5° Aen Mr VERHEYEN : | 5° A Mr VERHEYEN :

SOLERTISSIMO
VIRO
PETRO VERHEYEN
GANDAVENSI
QUÒD
CELEBRATAM NUMEROSO CARMINE
DE GALLIS AD WATERLOO VICTOR.
SUAVISSIMIS MODIS
APTAVIT.

De Eerpenning aen Mr P. J. SUREMONT, van Antwerpen, toegewezen, heeft het zelfde byschrift. | La Médaille décernée à Mr P. J. SUREMONT, d'Anvers, porte la même inscription.

6° Aen Mr GILDEMYN : | 6° A Mr GILDEMYN :

PERITISSIMO
VIRO
CAROLO GILDEMYN
BRUGENSI
QUÒD
CELEBR. NUMEROSO CARM.
DE GALLIS AD WATERLOO VICT.
BLANDIS MODIS.
APTAVIT.

Het gedacht diër byschriften behoort aen Mr J. H. LEBROCQUY, Hoogleeraer in het koninglyk Collegie, en Geheimschryver der Klasse van Letterkunde; het opmaken der Eerpenningen, waer in men de grootste konst bemerkt, heeft toebetrouwd geweest aen de graveernaeld van Mr L. DE BAST, eenen der bestierders van het Genootschap.

La pensée de ces inscriptions appartient à Mr J. H. LEBROCQUY, Professeur au Collège royal, et Secrétaire de la Classe de Littérature; l'exécution des Médailles, qui ne laisse rien à désirer, a été confiée au burin de Mr L. DE BAST, l'un des Directeurs de la Société.

DE VELDSLAG VAN WATERLOO,

DOOR

CATHARINA - WILHELMIÑA BILDERDYK,

AEN WIE DE GOUDEN EERPENNING IS TOEGEWEZEN.

KOOR.

Ontwaakt, gewijde Harpenaren,
Gij, die der oudheid heldendaan
Vereenwigdet op gouden snaren,
Gordt thands het stofflijk kleed weêr aan.

TWEE AFWISSELENDE STEMMEN.

Ja, rijst verheven Bardenscharen:
Geen zang, van zwakker later jaren,
Kan aan uw klanken evenaren,
Kan hier vereischte tonen slaan.

Wie kan, dan gij, den zege vieren;
Wie d'aanbraak van dien zaalgen dag,
Die de onverwelkbare eerlouwrienen
Als korenhalmen oogsten zag?

Wie zal de broze stift bestieren;
Wie zingen 't onverschrokken zwieren
Van de onverwinbre veldbanieren,
Waar Nederland op roemen mag?

DE TWEE STEMMEN VEREENIGD.

Daal gij dan, Telg van 's hemels sfeeren,
Gij, Liefde tot het Vaderland!
Herschep den Dichtrei tot Homeeren
Wier borst van heilige aandrift brandt!

Koor.

Barst los dan, ô Dichters, de zang van uw lippen,
 De Kastalis zwelt aan des Helikons voet!
 'T vloeit alles rondom u, van reine Aganippen;
 Komt nader en put uit den grenzloozen vloed.
 Geeft lucht aan uw boezems, viert bot uw verrukking,
 Verrukking van vreugde, aller harten gemeen!

EEN STEM.

'T is uit met verneedring, met dwang en verdrukking!

EEN STEM.

De harten, de zinnen versmolten tot één!

BEIDE.

Heft aan dan, ô Dichters, op harp en cijmbalen!
 Geeft lucht aan den vuurgloed, die blaakt in uw borst!
 Europa, heel de aard, zal uw klanken herhalen,
 Van daar, waar omglinsterd met gloeiende stralen,
 De middag het aardrijk verstikt van de dorst,
 Tot daar, waar zijn naven met ijs zijn omsehorst.

Koor.

Heft aan dan, ô Dichters, op harp en cijmbalen!
 Europa, heel de aard, zal uw feestzang herhalen!
 uw feestzang herhalen!
 herhalen!

ARIA.

De halve wereld, in den boei
 Des woesten dvinglands zuchtend,
 Zag na de nacht van 't stormgeloei,
 Een heilrijk reddende uchtend!
 Van 's Donaus boord, van Nawaas stroom,
 Van Theems en Elbe- en Okerzoom,

Vereenden zich de braven:
 Als stroomen, ruischend tot één kolk,
 Werd heel Europa tot één volk,
 Om recht en eer te staven!
 Die eedverbreker weêrgekeerd,
 Die, balling weggedreven,
 Op nieuw den Scepter had onteerd,
 En half eene aard deed beven,
 Vermat zich in zijn dollen waan,
 De handen aan 't gevest te slaan,
 In spijt van zoo veel wakkeren:
 Ja, waagde op nieuw den Kaïnsvoet
 Te baden in een zee van bloed
 Op Neêrlands bloiende akkeren.

HET HALVE KOOR.

Dan, de Almacht strafte 't zwart vergrijp,
 Het lot was voor de ontwikkeling rijp;
 En de afgrondskolk spleet op die d'onmensch moest verzwelgen.

DE WEDERHELEFT.

Oranjes borst, voor 't lood
 ontbloot,
 Trotseerde d'onverbidbre dood,
 Gerugsteund door den bloem van Batavier en Belgen.

HET GEHEELE KOOR.

Plukt, jeugd en grijsheid, eerelover,
 En strooit het al de paden over,
 Waar Nassauws Telg den voetzool drukt!
 Ja, Neêrland, draag den held in 't harte,
 Die onvertzaagd den dwingland tartte,
 En ons den boei heeft afgerukt!

REI VAN GRIJZAARTS.

Wij grijsaarts, aan des grafkuils rand gehogen,
 Genaken U met dankbaar weenende oogen,
 ô Gij, wiens hand het lot bestiert!
 Tot U verheffen we onze palmen,
 Bij 't roerend lof- en jubelgalmen
 Waar Neêrland zijn herstel meê viert!
 Tot U vermeten we ons, met needrig hart te bidden:
 Laat Neêrlands lust in Neêrlands midden,
 En roepe uw stem hem niet dan spâ!
 Hij zie in de afkomst van zijn loten,
 Als cederstammen opgeschoten,
 De panden van uw heilgenâ!
 Ons oog zag Neêrlands worstelstrijden;
 Het weende om 't onverduurbaar lijden,
 Dat heel Euroop verpletterd heeft;
 Wij zagen haar van 't juk bevrijden:
 Thands hebben wij genoeg geleefd!

Koor.

Thands hebben wij genoeg geleefd!

STEMMEN.

Heft, heft aan, ô zuigelingen,
 Die, ook staamlend, God vereert!
 Voegt uw stem bij 't jubelzingen:
 Neêrland heeft getriumfeerd!

Maagdenrei en jongelingen,
 Schaart u weêr in blijde kringen,
 Schoon de vreugd u werd ontleerd!

Maagdenrei en jongelingen,
 Stemt in 't juichend jubelzingen;
 Neêrland heeft getriumfeerd!

(5)

Koor.

Neêrland heeft getriumfeerd!
getriumfeerd!

KINDEREN.

Juichen we onze redders tegen!
Enkel zegen
Hechte de Almacht aan hun lot!
Strooit, ô strooit hun pad met bloemen,
Die wij onze redders noemen.
Brengt, ô brengt den dank aan God!

AFWISSELENDE STEMMEN.

EERSTE STEM.

'T is dan uit met tranenplengen,
En de boei verbrak als glas!

Koor.

Wat bevrijding!

TWEEDE STEM.

'T is dan uit met tranenplengen,
Waar 't verblijf der wanhoop was!

Koor.

Wat verblijding!

DERDE STEM.

Bloei en welvaart tiert en wemelt
Op de ontsloten waterplas!

Koor.

Ja, de zegen,
Drupt als milde zomerregen!

DE DRIE STEMMEN.

Veld en dalen zijn verhemeld,
Waar de poel van jammren was!

Bloemen spruiten, halmen golven
Op het eerst vertrappeld veld,
Door den bloedstroom overdolven,
Uitgeplonderd door 't geweld!
Eer en Godsdienst zijn thands heilig,
En geen spel des dwinglands meer:
Deugd en onschuld, weder veilig;
En de trouw herademt weêr.

KOOR.

Allerwegen
Stroomt de zegen
Ons uit 's hemels volheid tegen!

K R I J G S M U Z I E K.

COUPLETTEN.

Gij Helden, die van wijd en zijd,
Voor God en Vaderland,
De reuzenkracht der hel ten spijt,
U gordet tot den heilgen strijd;
U reiken wij de hand.

KOOR.

U reiken wij de hand.

Met ons verbroederd in den nood,
Vereend door oorlogsmoed,
Boodt gij met ons de borst aan 't lood;
Bleeft ge onverwrikbaar in den dood;
En wijddet ons uw bloed!

KOOR.

En wijddet ons uw bloed!

Ja, gij, die verr' van eigen kust,
 In 't veld van 't SCHOON VERBOND,
 Uw levenslicht zaagt uitgebluscht:
 ô, Hoe benijdbaar is uw rust
 Op dien gewijden grond!

KOOR.

Op dien gewijden grond.

Het bloemtjen, weemlende om uw asch,
 Met hemelblauw getooid,
 Herinnert ons bij 't heuvelgras,
 Hoe schoon, hoe grootsch uw sneuven was,
 En zegt, »vergeet hem nooit!»

KOOR.

»Vergeet, vergeet hem nooit!»

EEN STEM.

Ja, Neêrland zal steeds aan den krijgsman gedenken
 Die sneefde voor Koning, voor de Eer, en voor 't Recht!
 't Arduin zal zijn roem de vereeuwiging schenken,
 Aan 't glorierijk sneuven des dappren gehecht!

EEN TWEEDE STEM.

Zijn naam zal 't verwoesten der eeuwen trotseeren;
 En blinken met glorie ondoofbaar in glans!

BEIDE STEMMEN.

De maagden zijn lauwrn met bloemen schakeeren,
 Zijn tombe met dankbare tranen vereeren,
 En vlechten haar om met de onsterflijke krans.

EEN STEM.

Jaren zijn in 't niet vergaau
 Sints ons 't lot verdeelde;
 Maar de vrucht vervreemde niet,
 Die één bodem teelde.

Ja, de Belg en Batavier
 Juichen even teder,
 Keeren van den boei verlost,
 Tot één vader weder.

Voegen zij voor Neêrlands heil
 Hart en handen samen,
 Wij bestemmen dees hun beê
 Met een drievoud amen.

KOOR.

Komt, Muzen, treedt uw tempel uit,
 Ten zegefeest gedoscht!
 Vereeuwigt op den Elpen luit
 Hoe Neêrland werd verlost.
 Apollo, leen uw gouden stift
 Aan Neêrlands Dichtrenstoet;
 Hun boezem gloeit van dankbre drift,
 Want Neêrland werd behoed.
 Gij kunsten, slaat de hand in één;
 Etst, beitel in metaal;
 En grift in duurzaam marmarsteen
 Der Helden zegepraal!
 Uw zon, uw heilzon schittert weêr,
 Met gloeiend goud omhuld!
 De Vrede daalt op 't aardrijk neêr;
 Europa slaakt geen wenschen meer;
 Haar beden zijn vervuld!
 Haar beden zijn vervuld!

Uwe rechterhand, ó Heere, heeft den vijand verbroken.

MOZES.

DE SLAG VAN WATERLOO,

DOOR

JOAN BOSSCHA,

AEN WIE DEN ACCESSIT IS TOEGEWEEZEN.

„ — Si me lyricis vatibus inseris
„ Sublimi feriam sidera vertice.”

HORAT.

Eerste Deel.

RECITATIF.

GEvoel! ontgloei den geest: wil gij den zang bezielen,
Die van de dankbre lippen vliet.
Verrukking! schenk uw heilige aandrift,
Schenk vuur en kracht aan 't zege-lied.
Ontglocide zangers! meldt die zege;
Stort uw gevoel in klanken uit.
't Omkranste speeltuig breng uw hulde aan d'eedle helden,
Wier moed den dwingland heeft gestuit.

KOOR.

Ziet gij ginds de velden golven
Van het zegenrijke graan;
Nijvre maaijers! heft geen zangen
Bij dien vollen zegen aan.
Halmen! laat uw aren hangen,
Gij verspilt vergeefs dien tooi;
Want de klepperende hoefslag
Wacht u als zijn wisse prooi.
Maar gij, landman! treur niet, klaag niet,
Als g'uw oogst verwoesten ziet;

Hier, hier kiemt d'onschatbre zegen,
Die de stille vrede biedt.
Alle volken zullen oogsten,
Dankbaar oogsten van uw veld;
Hier wordt vrijheid, hier wordt welvaart,
Hier wordt vrede en rust hersteld.

RECITATIE.

Die heilzon daagt. — De stilte der natuur
Wordt door een dof gedruisch verbroken,
De lucht gloeit van een aaklig vuur;
Daar in 't verschiet reeds dorp en hutten rooken.
Help, help, ô God!
Weer van ons af die tegenspoeden,
Dat schriklijk lot.
Maer neen — neen laat de krijgstorm woeden;
Dat vrij het ros den oogst vertrede;
Wij hebben goed en have veil
Voor 't onwaardeerbaar heil
Der zaalge vrede.

KWARTET.

A.

Verbeelding! schets ons geen tafreelen
Van d'ijsselijken strijd, op dien geduchten dag.

B.

Neem, schilder! hier penseel noch verwen,
Het hart kromp weg van wee, als 't oog die jammren zag.

C.

Grief, Dichter! geen gevoelge zielen
Door 't schildren van een' strijd waar van de menscheid beeft.

D.

Leg neer, geschiedenis, uw veder,
Het nakroost loochende u, zoo gij naar waarheid schreeft.

A. B. C. D.

Maar schets met vuur en kracht
 Voor 't laatste nageslacht
 Den moed van zoo veel helden,
 Ontruk hen aan den dood;
 En blijft het zaalgend heil, dat uit die jammren sproot,
 Met dankbre erkentenis vermelden.

ARIA.

De vrede daalt,
 Door 't licht omstraald,
 Waarvan de hemelgeesten gloeijen;
 De tweedragt wijkt,
 De vrijheid prijkt,
 De kunsten bloeijen.
 Geen heil zoo schoon,
 Geen grooter loon,
 Voor zoo veel jammervolle dagen.
 Zoo lonkt de maan
 Ons troostrijk aan
 Na d'onweersvlagen.

KOOR.

Voer lente! voer jaarlijks uw dartle gespelen,
 Strooi rozen, strooi bloemen op 't lagchende veld;
 Wij willen steeds blijde in uw hooggetij deelen,
 Steeds wordt uw genot in ons loflied gemeld.
 Maar bij dat gevoel, dat uw komst ons zal schenken,
 Zal 't hart aan de zege van WATERLOO denken;
 Dan zingen wij dankbaar bij 't vreugde geschal:
 » Bij WATERLOO kiemde de vree van 't heelal.»

Tweede Deel.

RECITATIF.

ô Twijgen uit het lauwerbosch, huwt u aan d'Idumeesche palmen
En vlecht u door de lijkeipres.
Laat, volken! hier uw lofzang galmen,
Brengt bloemen bij dees graven aan.

KOOR.

Stort uw offergeuren uit,
Avondstranden, morgenlanden!
Geestdrift, door geen dwang gestuit,
Zal z'op 't heilig outer branden.
Volken! stroomt hier bij elkaar,
Laat uw lied ten hemel klimmen,
Tooit het somber rouwaltaar,
Offert voor der helden schimmen:
Zij stierven in den heiligen strijd;
Hun zij een dankbre traan gewijd.

DUET.

Maar 't is geen traan van troostloozen rouw,
Die 't oog ontschiet;
Zij vielen, Pligt en Godsdienst getrouw,
Maar stierven niet.

KOOR.

Zij stierven niet:

KWARTET.

A.

Hij sterft niet, die in 't hart blijft leven
Van een dankbaar nageslacht.

B.

Hem velt geen dood, wien steeds de hulde
Van geheel de wereld wacht.

C.

Hij sterft niet, die door eedle daden
't Menschdom duurzaam heil bereidt.

D.

Hem biedt de geest der menschheid dankbaar
D'eerkroon der onsterflijkheid.

KOOR.

De tijdstroom vliet,
Zij sterven niet
Die in het hart der menschen leven.
Zij leven zoo
Die WATERLOO
Als helden voor 't heeal zag sneven.

ARIA.

Nog jaren na dat schriklijk uur
Als in dit vruchtbaar dal,
D'op nieuws herborene natuur
Haar gaven strooijen zal,
De landman gravend in zijn veld
Verwonderd onder d'aard'
Den schedel van een oorlogsheld,
Of degenkling ontwaart.
Wanneer de spa, bij 't dieper gaan,
Op 't roestig slagzwaard stoot,
Dan wijdt hij hun een dankbre traan,
Wier bloed daar voor hem vlood.

KOOR.

Brengt dan herwaarts keur van bloemen,
Stort z'op 't somber rouwaltaar;
Dat de klank der lofgezangen
Zich aan d'offergeuren paar'.

Laat het eind der eeuwen nadren ,
Als de tijd zijn' loopkring sluit ,
D'eeuwen wisschen geen herdenken
Aan regtschappen helden uit.

Derde Deel.

RECITATIF.

Droog, droog den traan, die bij de somber graven
Die bij der helden asch 't gevoelig oog ontgleed,
Komt huldigt nu die eedle braven
Die 't moordend staal niet vallen deed.

KOOR.

Neen geen edeler belooning
Helden! wacht uw moed betooning
Dan uw eigen pligt gevoel;
Vrijheidsliefde, pligtbeseffen
Was de drijfveêr van uw treffen
Pligtbetrachten was uw doel.

Door geen legers te vervaren
Hebt g'in 't barnen der gevaren
Glorierijk dien pligt volbragt :
Bij 't gevoel van eigen waarde
Loont u 't loflied van heel d'aarde
En de dank van 't nageslacht.

DUET.

De nijd moog aan uw glorie knagen
Mijn Vaderland!
Ook gij, ô Vaderlandsche Helden!
Bleeft d'eer gestand.

KOOR.

Ja de *Viersprong* zal gewagen
 Van den nederlandschen moed.
 Ja de *Viersprong* tuigt uw grootheid,
 Vaderlandschen heldenstoet!
 Was hun palstaan, was hun strijden,
 Op den *Viersprong* niet geslaagd,
 Nimmer hadden onze zangen
 Van een WATERLOO gewaagd.

SEPTUET.

Ruischt, ruischt vrij, ô hijnnen!
 Deze helden ter eer,
 Zij schonken de vrede
 Aan het Vaderland weêr.
 Maar wie heeft hunne armen
 In het treffen bestuurd?
 Maar wie heeft in 't strijden
 Hunnen moed angevuurd?
 Wie schonk hun die geestkracht,
 Die gevaren bespot?
 Wie, wie heeft de standaards
 Van den dwingland geknot?
 Wat gij deedt, ô Helden!
 Dat deedt gij door God.

SLOT - KOOR.

Gij dan, vader aller volken!
 Vader van ons Vaderland!
 Schenk de volken, schenk ons krachten,
 Dat die vrede blijve in stand.
 Stort uw zegenrijke gaven
 Op geheel het menschdom uit;
 Boven al laat Neêrland bloeijen,
 Tot de tijd zijn' loopkring sluit.

NEDERLANDS ONAFHANKELIJKHEID BEVESTIGD ;

OF DE OVERWINNING VAN

W A T E R L O O ,

DOOR

PIETER RUTGER FEITH,

WELKEN EENE VEREERLYKENDE MELDING HEEFT BEKOMEN.

ARIA.

KAN de nood nog hooger stijgen?
't Woedend vuur des oorlogs brandt ;
Menschlijkheid en rede zwijgen ;
Hooger kan de nood niet stijgen !
Wie behoudt het Vaderland ?
Buonaparte wil 't verdelgen,
Alles doen te gronde gaan.
Weert u Batten ! weert u Belgen !
Buonaparte wil 't verdelgen.
Ginder rukt zijn krijgsmagt aan !

CHOR.

Geen bange vrees beroert ons harte.
Geheel de menschheid staat ons bij.
De Gauler kruip' voor Buonaparte !
Zijn haatlijk juk vervloeken wij !
De trotschaard moog' ons honend dreigen !
Wij toeven hem met vasten moed
En zullen zeker 't hoofd niet neigen
Eer dat zijn zwaard ons vallen doet.

RECITATIEF.

Op Elba's grond tot ballingschap verwezen,
 Heeft hij door snood verraad zich op den Troon hersteld
 En ons, ter naauwernood tot vroeger heil herrezen,
 Op nieuw ten prooi bestemt van heerschezucht en geweld.

ARIA.

Een lage ziel, voor 't juk geboren,
 Moog' siddren als het trillend riet;
 Maar wie de vrijheid kan bekoren
 Zwicht voor een' dwingland niet.

RECITATIEF.

Een fiere heldenstoet daagt ijlings uit Brittanje,
 En Duitschlands dapper volk rukt, als een stormwind, aan.
 Ginds wappren in de lucht de vanen van Oranje,
 En Neerlands jonglingschap zie 'k op de grenzen staan.
 De grijze Blucher zal met jonge krachten strijden,
 En Wellington doen zien, wat 's veldheers moed vermag.
 Oranje zal zijn bloed aan Neerlands welvaart wijden.
 Onsterfelijken roem belooft het **SCHOON VERDRAG!**

SOLO.

Beef, woeste dwingland, donderwolken
 Begrimmen u in 't rond!
 Nooit onderwerpt gij vrije volken!
 Haast gaat uw magt te grond!
 Uw knechten, adelaars en dolken
 Beschaamt het **SCHOON VERBOND!**

CHOR.

Zou hij op nieuw door list en logen
 Ons 't oude dwaalspoor in doen slaan?
 Neen, door den dwingland eens bedrogen,
 Jaagt zijn belofte ons huivring aan.

Hij zou ons regt met voeten treden,
Zich mesten met ons goed en bloed,
En ons voor godsdienst, deugd en zeden
Een hel ontsteken in 't gemoed.

DUETTO.

A.

Tranen vloeijen uit mijne oogen.
Waarom laat gij mij alleen?

B

'k Heb mijn liefde en pligt gewogen,
En ik vlieg naar 't slachtveld heen.

A.

'k Wil u dan van 't harte scheuren,
En omgorden met het staal.

B.

Nu zal ons geen leed gebeuren!
Vrouwen spreken mannentaal!

A.

Strijdend moet gij mij gedenken.
'k Vlecht voor u een lauwerkroon.

B.

Boven al wat Vorsten schenken
Streelt mij, dierbre, uw heldenloon.

A. EN B.

Liefde zal den moed verhoogen.
Liefde valt geen strijd te zwaar.
Liefde, trouw en edel pogen
Sieren glansrijk 't echtaltaar.

SOLO.

Hoort, dappren, hoort de krijgscimbalen!
Zij klinken heinde en veer.
Stelt nu den dwingland perk en palen
En stort zijn' zetel neer.
De hoop der menschheid kan niet falen.
Gij komt verwinnaars weer!

CHOR.

Nog stroomt het heilig bloed der vaden,
Die moedig voor de vrijheid streên,
Den Belg en Batavier door de adren
En maakt ze vreeslijk als voorheen.
Oranje zal hun 't eerspoor wijzen,
Oranje beider hoop en kracht;
In hem ziet Belg en Bat verrijzen
De leidstar van hun voorgeslacht.

TERZETTO.

A.

Hoort gij van ver 't geschut wel knallen?

B.

Ik arme grijsaard hoor niet meer.

C.

't Gedonder nadert Brussels wallen!

A. B. EN C.

Almagtig God! ach, red ons weer.

A.

Mijn broeders zullen vast niet wijken.
Groot is hun moed en sterk hun vuist.

B.

Als allen aan mijn zoons gelijken,
Wordt zeker 's dwinglands magt vergruisd.

C.

Oranje zal zijn fierheid staven,
Zoo lang hem 't bloed door de adren vliet.

A. B. EN C.

Zij komen nooit terug als slaven;
Maar keeren vrij, — of keeren niet.

A.

Mijn broeders minde ik als het leven;
Maar nooit heb ik hun' moed geblust.

B.

'k Heb zelf mijn zonen prijs gegeven,
Hun zwaarden met mijn' mond gekust.

C.

Hoort! wiken niet de donderslagen?
't Geluid verflaauwt! De dwingland zwicht!

A. B. EN C.

ô God, wil deze hope schragen;
Beschaam hem voor ons aangezigt!

CHOOR.

ô God, wil deze hope schragen;
Beschaam hem voor ons aangezigt!

RECITATIEF.

Wie komt daar aan, met zweet en stof beladen,
En gilt zyn vreugd met luide kreten uit?....
Gewis, zyn mond verkondigt heldendaden!
't Ontzind geweld is in zyn vaart gestuit,

Hoort! Hoort! Hij roept: »de zege is ons beschoren!

»Een heilig vuur bezielde ros en man,

»Des vijands heir ging in den strijd verloren,

»En Buonaparte vlugt, zoo ver hij vlugten kan.»

CHOR.

Triumf, triumf, wij zegepralen!

De heerschzucht ligt aan band!

Laat ons der Godheid dank betalen!

Gered is 't Vaderland!

SOLO.

Rijst, achtbre vaders, uit uw graven!

Uw nakroost, groot als gij,

Verwerpt den vuigen naam van slaven

En vecht zich roemrijk vrij.

Keer, Willem, keer terug in 't leven!

Keert, Nassau's helden, keert!

Uw naneef durft u na te streven.

Hij bloedt; — maar triumfeert!!!

CHORAAL of CANTO FIRMO,

*Gesikt, om door het geheele Auditorium gezongen
te worden.*

Triumf, ons volk, ten strijd gegaan,

Heeft voor de vrijheid pal gestaan,

Gelijk in vroegre dagen,

Heeft 's dwinglands schandlijk juk vernield

En door der vaders moed bezielde,

De zege weggedragen!

Triumf, God heeft door vasten band

Het lang gescheurde Nederland,

Ter goeder uur verbonden.

De dwingland heeft maar één geslacht,
Maar één gevoel en ééne kracht
Op onzen grond gevonden.

Triumf, een Koning, wijs en goed,
Gesproten uit ons eigen bloed,
Laat Neerlands waarde gelden!
Hij is der braven heul en troost
En schenkt ons uit zijn dierbaar kroost
Reeds vaderlandsche helden!

Triumf, triumf, de nacht verdwijnt,
En 't vrolijk licht der hope schijnt
Ons van de kimmen tegen!
De toekomst lenigt allen druk
En zal in glorie en geluk
De voortijd overwegen!!!

*Io triumphum! Plaudite, plaudite!
Evicta sors est, causaque justior
Rursus triumphat. —*

LOMMATZSCH.

OP DE VERJAARDE ZEGEPRAAL

B I J

WATERLOO,

DEN 18 JUNIJ 1815.

DOOR

PETRONELLA MOENS,

WELKE EENE VEREERLYKENDE MELDING HEEFT BEKOMEN

CHOR.

Juich Nederland! Juicht heldenzonen!
De zegepraal van 't heiligst regt;
Vergt broederlijke jubeltoonē,
De kunstmin heeft haar gloriekroonen
Aan 't lied der Barden toegezegd.

ARIA.

De dag der zegepraal verjaart,
De dag die Neêrlands lot besliste,
Toen heldenbloed het slavenmerk
Voor eeuwig van ons voorhoofd wischte.
Triumph! Toen zank der snoonen trots!
Toen ja, toen schreef de vinger Gods
Op 's overwinnings gouden wicken:
» Mijne Almagt heeft 's volks trouw gekroond
» Mijne zegen dauwt waar eendragt woont
» Bij voorspoeds heerlijk morgen kriecken.

Der vaders onverwrikbre moed
 Ontvlamde Neêrlands heldenscharen.
 De laatste bloeddrop was gewijd
 Aan 't heil van haardstede en altaren.
 God! Waar Bataaf of Belg ook viel
 Daar jubelde de heldenziel
 Verbroederd bij het zegepralen.
 De dood, voor 't Vaderland zoo schoon
 Bragt stervende een gloriekroon
 Van ongeschapen morgenstralen.

RECITATIF.

De snoode Corsicaan (wiens tergende overmoed
 Sints lang de weegschaal der gerechtigheid verlamde,
 Tot wreed verkropte wraak vol Godlijk reinen gloed
 Door 't heiligst offervuur op Moscou's puin ontvlamde)
 De snoode Corsicaan op zwarte gruwlen trots,
 (Hij, die zoo valsch als laf, om schuilplaats had gebedeld)
 Hij schiep 't gevloekte ontwerp, vol woede op Elba's rots.
 Maar 't vrij Europa bleef door broedertrouw veredeld,
 Gelijk een onweêrswolk die 't gouden middaguur
 In duisternis begraaft, en in spelonk en dalen
 Gindsdeecho's dondrend wekt wen 't kronkelend bliksemvuur
 De lucht al vlammend scheurt door de uitgebarsten stralen;
 Zoo vreeslijk dreigend was der franschen helsch verraad;
 De olijven schaduw damte op Donau's heldre golyen,
 Maar de oorlogsdonder brulde, en Vorstendom en Staat
 Zag 't schittrend volksgeluk in 's afgronds nacht bedolven.
 Uw jeugdig rijksg gebied, ð roemrijk Nederland!
 Zag Buonaparte aan 't spits der woeste heermagt nadren.
 Reeds was den aadlaar op uw heiligen grond geplant,
 Maar helden grootheid bloeide op 't graf der dappre vaders
 't Volk zwoer zijn Koning trouw, en 's dwinglands wissen val.
 't Scherpte op den grondsteen van ons Rijk zijn speer en zwaarden.
 VERWINNING OF DEN DOOD! zoo luidde 't krijgsgeschal
 Der helden, die zich om Oranje's heervaan schaarden.

Elk man vloog fier ten strijd; ja, zelfs onwrikbre moed
Schiep Neêrlands vrouwen, hoe zachtaardig, tot heldinnen.
Gaat, zegeviert of sterft! Dit was den afscheidsgroet
Van Bruid, van Moeder en van Huwlijksgesellinnen.

CHOR.

Zalige eendragt! Hemelspruit!
Beeld van 't naamloos Alvermogen!
Waar gij 't glorieperk ontsluit,
Galmt der dappren krijgseed luid.
Dáár straalt moed uit vonklende oogen.
Eendragts onverwrikbre magt
Heeft ons heer doen zegevieren.
Juicht! (waar WILLEMS veldbanieren
Ooit voor Neerlands regten zwieren)
Dáár scheidt liefde uit zwakheid kracht.

TRIO.

A. B. EN C.

Grootsch vloog Neêrlands volk te wapen,
Rijk en arm en jong en oud.
Zelfs de knaap met blonde lokken
Zwierde 't wrekend slagzwaard stout.

B.

't Neêrlandsch meisje scheen de helmpluim
Schooner dan den rozenhoed.

C.

Fierheid vloeide reeds den zuigling
Met de moedermelk door 't bloed.

A. B. EN C.

Schrijfpen, beitel; spoel en kouter
Wierp men roemvol neêr op 't outer
Van 't bedreigde Vaderland.

't Was hier de edele zucht naar vrede,
 Die uit sikkelen zwaarden smeedde,
 Schittrend in der helden hand.

SOLO.

Gelijk de jonge dag (die bergtop en valeijen
 Met rozenverwig licht omvloeit
 En koeltjes ademt, die langs 't boschloof spelemeijen
 Door perelenden dauw besproeit)
 Zoo praat ge in 's levens bloei, ô jonge Oranje Vorst!
 Zoo, zoo deedt ge in den strijd door aller helden borst
 De hoop op de overwinning gloren.
 Uw blik zoo gul, zoo fier ontvlamde een edele vreugd
 Grijsz ondervindings kroon en bloesentooi der jeugd
 Verzeekren u volksliefde, en uit uw heldendeugd
 Is Neêrlands oude roem herboren.

RECITATIF.

De valsche tijger durfde op Neêrlands ontrouw reeknen.
 Reeds waande hij zijn disch in Brussels wal gespreid;
 Maar bloed, bloed moest zijn vlugt met eeuwge schande teeknen;
 Ja, 't moordrot viel, vergeefs door hoop op roof geleid.
 't Scheen Buonaparte een spel, heel Neêrland in te zwelgen;
 Maar hij, die de Almagt zelf door honend lasteren tart,
 Hij vlood vol wroegende angst voor Pruis en Brit en Belgen
 En knaagde woedend nu zijn eigen tijger hart.
 Vereeuwigd WATERLOO! Laat Koningrijken vallen,
 Gij blijft een schittrend stip op 't wentlend wereldrond
 Uw naam blijft over 't graf der volgende eeuwen schallen
 Gij praat als Marathon tot 's wereld avondstond!!
 Ja, Neêrlands heldenmoed heeft hier den grond geheiligd;
 Hier heeft Oranje's bloed voor 't Vaderland gevloeid;
 Het bloed dat op de Kroon (die Neêrlands trouw beveiligt)
 Voor 't laatste nakroost met robijnen luister gloeit.

ô Zalige avondstond! Gij zaagt na 't vreeslijkst kampen
't Geredde Vaderland met lauwrn grootsch versierd.
Neen, nooit ontstak natuur zoo schoon uw gouden lampen,
Dan toen der volken regt hier had gezegevierd.

CHOR.

Triumph ORANJE en WELLINGTON!
U strooit Europa gloriepalmen,
Triumph! 't veroverde kanon
Heeft, van de Sambre tot den Don,
Uw zege al dondrend doen weërgalmen.
Triumph! De vijand wierp 't geweer
En de onverdedigde adelaren
Vol woeste wanhoop vliedend neêr.
Grootsch wreekte BLUCHER 's Duitschers eêr,
En roem omkranst zijn zilvren haren.

SOLO.

Bloedig slagveld! Schrik der menschheid!

Weenend viert hier 't Vaderland
Schoon getooid met lauwerkroonen,
't Lijkfeest van zijn heldenzonen.
Dankbre liefde is de eeuwge graflamp
Die bij de asch der dappren brandt.

Sluimert zacht, gij zaalge dooden!

't Laatste bloed uw hart ontvloeid
Blijft in 't oog des eeuwgen heilig.
Zaalge dooden slaapt hier veilig,
Tot in d'ochtend der verrijzing
Uit dat bloed uw palmtak groeit.

Magen van gevallen helden!

Perelt nog de traan der smart
Op de onwelkbre krijgslaurieren
's Braven stervend zegevieren
Dauwde troost en stillen wellust
Zelf in uw verbrijzeld hart.

DUETTO.

A. EN B.

A.

De weduw zocht vruchtloos haar gade onder 't krijgsheer,
Hij bloedde op het slagveld, of juichte als verwinnaar
(Schoon stervend) nog luid.

B.

Vergeefsch vraagde 't weesje zijn' vader van 't leger,
En breidde (met lachjes om 't rozenkleur mondje)
Reeds de armpjes uit.

A. EN B.

Maar liefde en ontferming vol gloeiende erkentnis
Omhelsden de treurgen en droogden de tranen
Der hulploozen af.

De weduw en weezen der helden zijn heilig;
't Gezin des verslaagnen is de erfnis, die de Almagt
Aan 't Vaderland gaf.

ALLEGRO.

Triumph! De zege, door ORANJE en WELLINGTON,
Ja, door 't Verbonden heer, zoo glorierijk bevochten,
Gloorde als de morgenster, bij 't scheemren van de zon,
En heeft olijven-groen door 't lauwerloof gevlochten.

Triumph! Bij WATERLOO is Frankrijks magt verplet.
Dáár werd uw diadeem, ô Buonaparte! een adder

Die u de ziel verscheurt, ja, 't jongst genot besmet;
Daar ge op uw rots versmacht, door haar venijnvol zwadder.

Van daar het caspisch meer zijn blaauwe baren plooit
Om 't kleed, waarmede Europe, al beeldend schijnt omhangen

Tot daar de Taagstroom 't goud haar in de lokken strooit
Weërgalnde berg en dal door dankbre gloriezangen.

Triumph! Bij WATERLOO heeft 's Eeuwgen arm 't verraad
 Van 't eedverbrekend rot, natuur ten schrik, gewroken;
 't Smoorde in de Sambre, of 't vlood verstrooid, gevloekt, gesmaad;
 En Frankrijks Lelie was met nieuwen zwier ontloken.

ARIA.

Juicht Sarmaat! Germaan! en Belgen!
 Juich Bataaf! Juich eedle Brit!
 Die bespat met vonklend zeeschuim
 Op uw krijtrots veilig zit.
 Juich, juich, vredevol Europa!
 Liefde en kunstmin gaan ten rei.
 De oorlogstrommel is vervangen
 Door de teedre veldschalmei.
 De eerste straal van vrede's daagraad
 Ging in 't strijdbaar Neêrland op;
 't Lachend morgenwaas des voorspoeds
 Kleurde dáár der heuven top.
 Juicht! Smeedt zwaard en speer tot sikklen;
 Juicht! herbouwt paleis en hut
 Vlecht, vlecht gouden korenaren
 Om den mond van 't moordgeschut.
 Lammren grazen, waar de heervaan
 Roemrijk golvend was geplant.
 Vreedzaam viert natuur den lijkdienst
 Voor het kroost van 't Vaderland;
 In den grashalm, in de veldbloem
 Ginds op der verslaagnen graf
 Teekent ze ongetooide grootheid
 (Als in d'eedle beeldspraak) af.

SLOT - CHOOR.

Deze dag, de dag der glorie
 Schittert inde volks-historie
 Eeuwig de aardstirannen blind!

Neêrland! Wat uw borst ooit greefde
Juich, ô juich! 't is trouw, 't is liefde

Die heer, vorst en volk verbindt.

Koning WILLEM! Neêrlands Vader!

't Laatste bloed uit hart en ader

Stroomt voor U en voor Uw kroost.

Kunsten, juicht! Juicht wetenschappen

Vrij, vrij moogt ge uw vleuglen klappen

Waar de zon der glorie bloost.

't Is groot, in oefenperk naar eermetaal te dingen;
Maar grooter, eedler is 't, der Helden roem te zingen.

LA JOURNÉE DE WATERLOO,

PAR

PHILIPPE LESBROUSSART,

PIÈCE QUI A REMPORTÉ LA MÉDAILLE D'OR.

Comme en un Ciel brûlant, deux effroyables nues
Qui portent le tonnerre et la mort dans leurs flancs,
Se heurtent dans les airs, et volent sur les vents.

(*Henriade*, chant 8.)

QUEL bruit a retenti? Le démon de la guerre
A-t-il brisé sa chaîne, et revient-il encor
D'un bras ensanglanté promener sur la terre
Et la servitude et la mort? ..

Oui: celui qui dix ans sur l'Europe accablée
Appesantit le joug de ses sanglantes lois,
L'implacable ennemi des Peuples et des Rois,
Fait à la France désolée
Entendre sa sinistre voix.

Il vient! .. L'humanité pousse un cri d'épouvante:
L'enfer frémit de joie, et la mère tremblante
Presse ses fils contre son cœur.

Le palais des Bourbons reçoit l'usurpateur;
Louis, d'un noir complot déplorable victime,
S'éloigne de ces lieux reconquis par le crime.
Aux plaines de la Flandre une vaste cité
Sous les pas du Monarque abaisse sa barrière,
Et cette enceinte hospitalière
Accueille l'infortune et la fidélité.

Mais déjà dans son cours la messagère ailée
 A d'un retour funeste effrayé vingt États,
 Et d'un sommeil trop court l'Europe réveillée
 Se relève en courroux, et s'apprête aux combats.

Déjà la vaste Germanie,
 Frémissante à ce nom dès-long-tems odieux,

A de sa jeunesse aguerrie

Rassemblé les essais nombreux.

Un cri farouche et belliqueux

Des remparts de Berlin au loin s'est fait entendre :

Albion livre aux vents ses altiers pavillons,

Et les vieux soldats d'Alexandre

Calmes et menaçans, serrent leurs bataillons.

Cependant le despote a ressaisi son glaive :

De la France épuisée il veut rouvrir le flanc ;

Courbé par le malheur, son orgueil se relève,

Et c'est peu de régner, s'il ne verse du sang.

Dans son espoir féroce il appelle au carnage

Ces guerriers, dont naguère il trahit la valeur,

Et d'une voix tonnante adresse ce langage

A leurs légions en fureur :

» Vous qu'a délaissés la victoire,

» Je la ramène dans vos bras.

» L'affront qui flétrit votre gloire

» Vous demande d'autres combats.

» Nous ressaisirons nos conquêtes,

» Mais le fer doit les obtenir.

» Venez, les périls sont vos fêtes,

» Il faut triompher ou mourir.

» Vous qu'a délaissés, etc.

» L'univers appartient aux braves :

» Le faible doit semer, c'est nous qui moissonnons.

» Je vous promets de l'or, du sang et des esclaves;

» Marchons ! »

Il dit : et d'un seul cri tous jurent de le suivre

Cent mille combattans, qu'un fol espoir enivre,

Déjà font retentir les hymnes du vainqueur.

Perfide ! où conduis-tu leur téméraire ardeur ?

En vain ta voix séduit leurs phalanges guerrières ;

De quoi te serviront ces prestiges nouveaux ?

L'infâme trahison a souillé leurs bannières :

L'honneur entoure nos drapeaux.

Mais la trompette sonne ; et de leurs fiers rivaux

Le bronze au loin grondant annonce la présence,

On voit à l'autre bout de cette arène immense

Du Belge et de l'Anglais flotter les étendards ;

Et leurs rangs, hérissés d'une forêt de dards,

Sur les guérets voisins s'étendent en silence.

Les chefs de nos jeunes guerriers,

Versant de nouveaux feux dans leurs cœurs intrépides,

Promettent à ces cœurs, de renommée avides,

Et des périls et des lauriers.

» Soldats, en ce jour la Patrie

» Se repose sur ses enfans.

» Écoutez sa voix qui vous crie :

» *Belges, songez à vos sermens !*

» Cent fois les mains de la victoire

» Ont couronné nos fiers Ayeux ;

» Jurons, héritiers de leur gloire,

» Jurons de triompher comme eux !

» Soldats, en ce jour la Patrie, etc.

» Cohorte vaillante et fidelle,
 » Sachons jusqu'au trépas défendre ce drapeau;
 » Notre Pays nous voit et l'Honneur nous appelle;
 » Vive la Belgique et Nassau!"

A l'instant tout part, tout s'élance:
 Du glaive on voit jaillir l'éclair.
 Chassé du tube qui le lance,
 Le plomb fatal siffle et fend l'air.
 Baissant son arme étincelante
 Le bras tendu, le cuirassier
 De son impétueux coursier
 Guide la fougue obéissante,
 Et dans ses rapides élans,
 Penché sur la noire crinière,
 Roule un nuage de poussière
 Qui porte la mort dans ses flancs.

Les ennemis, pressés sous leurs aigles altières,
 Invoquent à grands cris le nom de l'oppresser,
 Et fondant à la fois sur leurs fiers adversaires,
 Semblent par le péril accroître leur fureur.

De leur choc épouvantable
 La plaine au loin a tremblé,
 Et sous leur masse innombrable
 Le sol gémit ébranlé.
 Là, des Chefs les voix tonnantes
 Retentissant dans les rangs
 Enflamment par leurs accens
 Les cohortes frémissantes.

Ici, les timballes bruyantes,
 Les sons précipités du clairon belliqueux,
 Les sauvagés clameurs du soldat furieux,
 Et le cri déchirant des victimes mourantes,
 D'une horrible harmonie épouvantent les cieux.
 A coups précipités les foudres de la guerre
 De membres palpitans jonchent au loin la terre.

Le fer croise le fer : tout immole ou périt.
Sur les casques brisés les sabres retentissent,
Et les coursiers bondissent
Dans le sang qui jaillit.

Ô Spectacle à la fois effroyable et sublime !
Sur le corps de Picton, Howard tombe égorgé.
Du plus saint dévouement immortelle victime,
Brunswick vient de périr... Il est déjà vengé.
Au milieu des guerriers que ton exemple anime,
Guillaume, un coup funeste a menacé tes jours :
Mais un Dieu tutélaire en prolonge le cours,
Et sauve de l'état l'héritier magnanime.
Rien ne peut étonner, en ces instans cruels,
De l'héroïque Arthur (1) l'audace et le génie,
Et vous, nobles enfans de la Calédonie,
Quel barde chantera vos exploits immortels?...

Long-tems, sur ce champ de carnage,
La mort, portant des coups égaux,
Entre ces terribles rivaux,
Dans ses fatales mains balance l'avantage.
Le Corse, écumant de fureur,
Accuse la fortune à le servir trop lente,
Et pressant ses guerriers d'une voix foudroyante,
Par un nouvel espoir ranime leur valeur.
Insensé ! Sur ta tête il est un Dieu vengeur
Qui va sur tes débris signaler sa puissance.
Il doit punir le crime, et délivrer la France
De son farouche usurpateur.
Un héros chargé d'ans (2), dont jadis la vaillance
Contre toi du Très-Haut accomplit les décrets,
A su, trompant ta vigilance,
Dans la profondeur des forêts,

(1) Le Duc de Wellington.

(2) Le F. M. Blucher.

Sur tes flancs désarmés s'avancer en silence.
Ces altiers conquérans, pressés de toutes-parts,
Sont frappés à la fois d'une terreur subite.

C'en est fait : fugitifs, épars,
Dans ces funestes champs l'effroi les précipite :
Mais partout le vainqueur, volant à leur poursuite,
Fait flotter dans les airs ses sanglans étendards.

La bayonnette meurtrière
Perce les rangs éperdus,
Et dans le sang des vaincus
A longs traits se désaltère.

Egaré, furieux, et cédant à son sort,
L'usurpateur a fui.... Seul il consent à vivre :
Et ses vieux compagnons, dédaignant de le suivre,
Tombent avec honneur dans les bras de la mort.

Victoire, victoire immortelle !
Le Belge a défendu ses droits :
Peuple brave, Peuple fidelle,
Jouis du fruit de tes exploits.

Repose enfin, ô ma Patrie ;
Qui peut t'attaquer désormais ?
Repose-toi, terre chérie,
Dans la Victoire et dans la Paix.

Contrée heureuse, où la vaillance
Brille à côté de la beauté,
Unis les arts à l'opulence,
Et la gloire à la volupté.

Repose enfin, ô ma Patrie, etc.

LA
BATAILLE DE WATERLOO,

PAR

P. LEBROCQUY,

POÈME QUI A MÉRITÉ UN ACCESSIT.

Horum omnium fortissimi sunt Belgæ.
CÆSAR, BEL. GAL.

RÉveillez vous, Bardes de la Belgique,
Reprenez avec moi vos luths et vos concerts;
Prêtres, à nos accords mêlez un saint cantique,
Que nos chants confondus pénètrent dans les airs.
Aux cent voix de la renommée
Osons associer nos voix,
Et des vengeurs du trône annonçons les exploits.
Chantons.... dans mon âme enflammée,
Un feu subtil s'est répandu;
Qu'aux sons de ma lyre animée
Le calme au monde soit rendu.
D'un Dieu j'ai senti la présence,
Devant lui, vents, faites silence,
Vous, fleuves, suspendez vos flots:
Entraîné par sa violence,
Mon esprit plus hardi s'élançe,
Et s'ouvre des sentiers nouveaux.

Napoléon de sang et de vengeance avide,
De son séjour obscur quitte les tristes bords;

A travers les périls de la plaine liquide,
Un esprit malfaisant le guide,
Et la France en tremblant le reçoit dans ses ports.

Il a paru.... la paix du monde est exilée;
On voit autour de lui frémir ses bataillons;
Par les bras triomphans de trente nations
Du temple de Janus la porte étoit scellée,
Sur ses gonds ébranlée,
Elle fléchit, et croule à la voix des clairons.

De ses cohortes sanguinaires
Le superbe tyran menace l'univers.
J'ai vu ses bataillons inonder nos frontières,
Leur nombre étoit égal à l'arène des mers.
Leur étendard sanglant à nos yeux se déploie,
Tout le camp retentit d'une barbare joie,
Et leurs horribles cris vont fatiguer les airs :

- » Que partout gronde notre foudre,
- » Au loin qu'elle sème l'effroi;
- » Le dernier trône mis en poudre
- » Doit voir tomber le dernier Roi.
- » Des bords du Tibre jusqu'au Tage,
- » Du Nil aux rives de l'Ister,
- » Que tout ressente notre rage,
- » Que tout périsse par le fer,
- » Dans la force le droit consiste,
- » La justice n'est qu'un vain nom;
- » Marchons, frappons, rien ne résiste
- » Aux soldats de Napoléon."

C'est ainsi que jadis les enfans de la terre,
Enorgueillis de leurs corps monstrueux,
Osèrent défier le maître du tonnerre
Et disputer l'Olympe aux Dieux.

Français, titans ambitieux,
Un orgueil téméraire
Comme eux vous rend audacieux,
Et comme eux vous serez foulés dans la poussière.

Mais quel autre tableau trouble mes sens émus?
Quel est donc ce pompeux spectacle?
Le ciel, par un nouveau miracle,
Nous rendroit-il le siècle de Cadmus?
Soudain les casques, les épées
Semblent sortir de nos sillons;
Partout nos fertiles contrées
Semblent vomir des bataillons.

Vois les peuples les plus braves
Accourir des bords du Rhin,
Et les guerriers de Berlin
Se joindre avec les Bataves.
Vois ces favoris de Mars,
Vrais enfans de la Belgique,
Arborant le Lion antique,
Courir à la victoire unis aux Léopards.
Ne redoutons plus les ravages
Du tyran et de ses bourreaux,
Contr'eux sur nos rivages
L'éternel fait descendre un peuple de héros.

Où suis-je! d'horreur je frissonne,
La terre tremble sous mes pas,
Au loin le bronze qui résonne
Donne le signal des combats.
Le Français bouillonnant dans la plaine s'élance,
Quelques instans sa violence
Semble écraser nos guerriers éperdus.
Mais non, la victoire infidèle

Ne désertera point ses enfans trop connus :
 Le trouble les fait fuir, mais l'honneur les rappelle ;
 Ils sont surpris, mais non vaincus.

Où court ainsi ce jeune Alcide ?
 Son aspect des combats a changé les destins ;
 Des Belges c'est le noble guide,
 La victoire le suit, la foudre est dans ses mains.

Tel lorsque vainqueur des orages,
 Le soleil éclatant reparoît dans les cieus,
 Il ramène le jour, et déjà les nuages
 Ont fui son disque radieux ;
 Tel, entraîné par l'ardeur qui l'anime,
 NASSAU faisoit voler l'effroi de rang en rang,
 Quand soudain, ô surprise ! ô crime !
 Le plomb mortel l'atteint et fait couler son sang ?....
 Consolons-nous, ce sang devient le gage
 De nos plus fortunés succès ;
 De nos guerriers il redouble la rage,
 Et ce sang s'expira dans le sang des Français.

Mais je sens croître les alarmes :
 Alecton sortant des enfers
 A dépeupler tout l'univers,
 Semble exciter les bras et leur prêter des armes.
 A la tête des siens se montre Wellington ;
 Je vois à son aspect frémir Napoléon.

L'airain qui s'allume
 Vomit le trépas,
 Et la terre fume
 Du sang des soldats ;
 Les bataillons roulent
 Loin des étendards,
 Et les coursiers foulent
 Leurs membres épars.

L'écho s'épouvante
Des cris des mourans;
A leurs hurlemens
La bombe brûlante
Joint ses sifflemens.

Mais envain les mourans s'entassent,
Envain les Francs sont renversés,
De nouveaux ennemis remplacent
Tous les ennemis terrassés.
Ni l'audace, ni le courage,
Du combat ne fixent le sort :
Partout dans ces champs de carnage
On ne voit triompher que l'horreur et la mort.

Enfin Blucher s'avance;
Sous ses longs escadrons la terre a retenti;
Ils ont tremblé ces tyrans de la France,
Le fier Napoléon lui-même en a pâli.
Leur audace les quitte, ils courent, se dispersent,
Les soldats et les chefs se heurtent, se renversent;
Des bataillons entiers se laissent enchaîner,
Et leur bronze homicide a cessé de tonner.
A l'instant mille voix annoncent la victoire;
Nos guerriers sont debout, la palme sur le front,
Et célébrant leurs succès et leur gloire
Des ennemis ils redisent l'affront :

CHOEUR DE GUERRIERS.

TRIOMPHE! Du couchant aux rives de l'aurore,
Peuples recommencez vos concerts fraternels :
La paix que l'univers implore
Nos bras et WELLINGTON l'ont rendue aux mortels.

• Ils ne sont plus ces jours d'alarmes,
Le repos au monde est rendu;
Mères ne versez plus de larmes,
Napoléon est abattu.

TRIOMPHE! Du couchant, etc.

Lève-toi fertile Belgique,
Jouis du fruit de nos succès;
Vois sous un règne pacifique
Fleurir le commerce et la paix.

TRIOMPHE! Du couchant, etc.

LA BELGIQUE DÉLIVRÉE,

OU

LA JOURNÉE DE BELLE ALLIANCE,

PAR

Mlle HUGO DE RAVESCHOT,

POÈME QUI A OBTENU UNE MENTION HONORABLE.

J'ai le droit de chanter mon Prince et ma Patrie,
Je n'ai jamais chanté pour les tyrans.

UNE VIERGE BELGE.

M^ES sœurs, entendez vous cet effroyable son?

UNE AUTRE.

Du bronze destructeur c'est la voix foudroyante.

LA PREMIÈRE.

Comme il vomit la mort en ce jour d'épouvante!
Hélas! de l'esclavage et des maux qu'il enfante
Qui nous sauvera?....

LA SECONDE.

..... Wellington.

C'est de lui que j'attends la fin de ma souffrance,
D'un héros vaincu si terrible à la France,

Que ne doit-on pas espérer?

Et le Dieu que j'adore
Qui déjà sut nous délivrer,
Saura nous délivrer encore.

Hâtons-nous de l'implorer.

CHOEUR DE VIERGES.

Ciel! entends nos soupirs, sois touché de nos larmes,
Que nos vœux supplians fléchissent ton courroux,
Dieu des guerriers, daigne bénir nos armes,
Dieu des guerriers, viens combattre avec nous.

UNE VOIX.

Sois de nos défenseurs et la force et l'égide,
Sans toi, sans ton appui que peut tout l'univers?

UNE AUTRE.

Repousse loin de nous un ennemi perfide.
Le Belge assez long-tems a languï dans ses fers.

ENSEMBLE.

Étends sur nous ta main puissante,
Épargne à la Patrie à peine renaissante,
L'horreur du joug et d'un sceptre étranger.

LA PREMIÈRE.

Termine enfin les maux de ton peuple fidèle.

L'AUTRE.

Daigne toi même embrasser sa querelle.

ENSEMBLE.

Seul, tu peux vaincre et nous venger.

TOUTES LES VIERGES.

Ciel! entends nos soupirs, sois touché de nos larmes,
Que nos vœux supplians fléchissent ton courroux;
Dieu des guerriers, daigne bénir nos armes,
Dieu des guerriers, viens combattre avec nous.

UNE VOIX SEULE.

Mes sœurs, l'airain sacré retentit dans nos plaines!
C'est le signal d'un nouveau sort.

UNE PARTIE DU CHOEUR.

Est-ce un triomphe? Est-ce des chaînes?

L'AUTRE PARTIE.

Est-ce l'allégresse ou la mort?

TOUT LE CHOEUR.

Être immortel! Compatis à nos peines.

UNE VIERGE.

Ah! cessons de gémir, j'aperçois nos guerriers,
Ils triomphent, leurs fronts sont ornés de lauriers.
Vous, donc l'heureux aspect dissipe nos alarmes,
Venez, venez, vaillans libérateurs,
Empressez vous d'annoncer à vos sœurs
Que la victoire a couronné vos armes.

CHOEUR DE GUERRIERS BELGES.

La Patrie est sauvée, elle n'a plus de fers!
Chantons son bonheur et sa gloire.
Fuyez durs souvenirs de tant de maux soufferts,
Le Ciel nous donne la victoire!

UN GUERRIER.

Un Dieu propice aux voix de ses enfans
A du haut de son trône écouté vos prières,
Un seul mot de sa bouche a fini nos misères,
Et brisé pour jamais le sceptre des tyrans.
Ne craignez plus pour vos frères;
Ils sont libres et triomphans!

CHOEUR DE GUERRIERS.

Adorons la main vengeresse,
Qui des méchans a puni les forfaits.
Ouvrons nos cœurs à l'allégresse,
L'Europe a reconquis la paix.

UN GUERRIER.

J'ai vu l'usurpateur vers la France alarmée
Fuir, plein de rage et glacé de terreur.

UN AUTRE.

J'ai vu sa formidable armée
Tomber inanimée,
Sous le glaive vengeur.

UN TROISIÈME.

Il est détruit cet Empire oppresseur,
Sous ses vastes débris sa puissance abymée
N'est plus qu'une fumée,
Que dissipe l'aspect de Wellington vainqueur.

TOUS TROIS.

Albion! des tyrans éternelle ennemie,
Des vengeances de l'hydre impie,
Tu preserves notre Patrie ;
Et ton héros devient notre sauveur.

UNE VIERGE.

Et toi, digne héritier d'une race chérie,
Jeune et brave NASSAU nous es-tu conservé ?

UN GUERRIER.

Seul entouré d'une horde cruelle,
Il affrontait le fer sur sa tête levé ;
Secondant sa valeur notre troupe fidèle,
S'élançant, un prompt succès a couronné son zèle,
Nos heureuses mains l'ont sauvé !

TOUS LES GUERRIERS.

Nos heureuses mains l'ont sauvé!

CHOEUR DE VIERGES.

Sois-donc béni, Dieu, qui de l'esclavage,
Daigne en ce jour affranchir nos foyers;
De tes enfans, de tes guerriers,
Reçois et l'amour et l'hommage.

UNE VIERGE.

Et vous, soldats, dont le courage,
A sauvé ce héros menacé du trépas,
Quelles palmes, quel prix ne méritez vous pas?

CHOEUR DE GUERRIERS.

Il vit, il est vainqueur, voilà notre salaire,
Voilà le prix qui, seul peut satisfaire!
Un peuple généreux.

DEUX GUERRIERS.

Si notre sang a coulé pour sa vie,
Nous l'avions tous promis à la Patrie.
Le Belge a mis sa gloire à remplir tous ses vœux.

L'UN DES DEUX.

Élevons jusqu'aux cieus nos accents d'allégresse,
Nos bras ont combattu pour nos champs paternels.

L'AUTRE.

Sous les yeux d'un héros mille exploits immortels,
Ont signalé notre jeunesse.

LE PREMIER.

Par lui, par nous, nos foyers défendus,
N'ont point subi l'affront des chaînes.

L'AUTRE.

Son sang et notre sang pour jamais confondus,
Ont pour jamais fertilisé nos plaines.

ENSEMBLE.

ô Champs heureux! ô champs sacrés!
Par sa vertu, par son sang illustrés,
Réjouis-toi, triomphante Patrie,
Tu ne seras plus asservie.
Malheur! malheur à l'ennemi sans foi,
Qui, rompant des sermens les chaînes révérees,
Oserait menacer nos heureuses contrées;
Le Belge est toujours prêt à mourir pour son Roi.

CHOEUR DE GUERRIERS.

ô Champs heureux! Triomphante Patrie,
Libre aujourd'hui, rejouis-toi!
Tu ne seras plus asservie!

CHOEUR DE VIERGES.

Oh! par quel tendre empressement,
Par combien d'amour et de zèle,
Pourrons-nous, peuple fidèle,
Payer tant de dévouement?

CHOEUR GÉNÉRAL.

Grand Dieu, qui fis pour nous éclater ta puissance,
Dieu terrible aux tyrans, favorable aux héros,
Accorde à nos foyers le prix de nos travaux,
Une éternelle indépendance.

